

GMINA-MIASTO
Tomaszów Mazowiecki
ul. POW 10/16
97-200 Tomaszów Maz

*P / Złotówka
poczenia zony
dy spozony art 13.2
hull kobyte
20 of 16*

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
w ŁODZI
Wpł.
dnia 20-07-2016
L. dz. 61719

WNIOSEK O UDZIELENIE WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH

Podstawa prawna: *Art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz.561)*

A. ADRESAT WNIOSKU

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10, 90-431 Łódź

B. DANE WNIOSKODAWCY

B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

Rodzaj wnioskodawcy (zaznaczyć właściwy kwadrat)

☐ 1. jednostka samorządu terytorialnego	☐ 2. związek międzygminny	☐ 3. stowarzyszenie gmin, gmin i powiatów
☐ 4. związek, stowarzyszenie powiatów	☐ 5. samorządowe jednostki organizacyjne (w tym samorządowe osoby prawne)	☐ 6. beneficjenci dotacji z budżetów jst (w zakresie wykorzystania przyznanych dotacji)

Nazwa pełna
GMINA MIASTO TOMASZÓW MAZOWIECKI

B.2. ADRES SIEDZIBY

Powiat TOMASZOWSKI	Gmina MIASTO TOMASZÓW MAZOWIECKI	Miejscowość TOMASZÓW MAZOWIECKI
Ulica P.O.W.	Nr domu 10/16	Nr lokalu

Kod pocztowy 97-200	Poczta TOMASZÓW MAZOWIECKI

B.3. WSKAZANIE PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE ICH STOSOWANIA

Należy wskazać jednostki redakcyjne przepisów będących przedmiotem wniosku o wyjaśnienie wraz z nazwą aktu prawnego w odniesieniu do każdego podniesionego problemu (bez przytaczania treści przepisów).

art. 18 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.)

art. 19 i 20 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 460 z późn. zm.)

rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43, poz. 430 z późn. zm.)

art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)

C. OPIS PROBLEMU SKUTKUJĄCEGO WĄTPLIWOŚCIAMI INTERPRETACYJNYMI ORAZ PYTAŃ (co do których składany jest wniosek o udzielenie wyjaśnień)

Opis problemu

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo energetyczne do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną należy planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy oraz finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy (art. 18 ust. 1 pkt 2 i 3). Poprzez finansowanie oświetlenia należy rozumieć finansowanie kosztów energii elektrycznej pobranej przez punkty świetlne oraz koszty ich budowy i utrzymania (art. 3 pkt 22 ustawy Prawo energetyczne).

Mając na uwadze powyższe zasady w dniu 1 czerwca 2010 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki zawarła z PGE Dystrybucja Łódź-Teren S.A. w Łodzi umowę na eksploatację urządzeń oświetlenia dróg, ulic, parków, placów, przejść dla pieszych, itp., stanowiących własność PGE (umowa nr TD/1/2010 z dnia 1 czerwca 2010 roku).

Zgodnie z przedmiotową umową Gmina przejęła do eksploatacji urządzenia oświetlenia, w tym urządzenia oświetlenia dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich. W myśl załączników do umowy przez urządzenia przekazane do eksploatacji strony rozumiały oprawy oświetleniowe. Gmina zobowiązała się między innymi do konserwacji i napraw tych opraw w celu utrzymania ich w należywym stanie technicznym, natomiast konserwacja i remont samych słupów należy do PGE.

Jednocześnie zgodnie z umową w przypadku dokonywania przez PGE remontów i modernizacji linii napowietrznych nn i stacji SN/nn, na których zainstalowane są jednocześnie urządzenia oświetlenia ulicznego, PGE dokona likwidacji istniejących urządzeń oświetlenia, a Gmina wybuduje nowe urządzenia oświetlenia ulicznego.

W myśl zapisów umownych PGE zwróciło się do Gminy z informacją, iż zamierza zlikwidować część urządzeń oświetlenia ulicznego zlokalizowanych przy drogach powiatowych znajdujących się na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki, zobowiązując jednocześnie Gminę do zaprojektowania i budowy nowych urządzeń.

Analiza stanu prawnego w zakresie obowiązków zarządców dróg oraz analiza przepisów ustawy o finansach publicznych wykazała, iż wątpliwym jest czy Gmina może wydatkować własne środki na projektowanie i budowę urządzeń oświetlenia dróg powiatowych lub wojewódzkich **służącego w tym przypadku wyłącznie do zapewnienia bezpieczeństwa ruchu.**

Zgodnie bowiem z art. 20 ustawy o drogach publicznych zawierającym otwarty katalog zadań zarządcy drogi, w gestii zarządcy drogi leży między innymi opracowywanie projektów planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich, a także utrzymanie urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą.

Drogi i urządzenia związane z drogą powinny spełniać między innymi wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. W dziale IV rozporządzenia zatytułowanego: „Wyposażenie techniczne dróg” wskazano urządzenia oświetlenia. Natomiast w § 109 określono sytuacje, w których droga powinna być oświetlona ze względów bezpieczeństwa ruchu. Ponadto przepis ten reguluje także usytuowanie słupów oświetleniowych w stosunku do innych elementów drogi. Z tego uregulowania wynika zatem, iż budowle oświetlenia dróg, jakimi są słupy oświetleniowe, traktowane winny być jako urządzenia techniczne zabezpieczające ruch (por. podobnie wyrok NSA w Gdańsku z 17.04.2003 r. sygn. I SA/Gd 1058/02).

W świetle powyższych przepisów uregulowanych w ustawie o drogach publicznych

i rozporządzeniu nie ulega wątpliwości, iż w gestii zarządcy drogi leży zapewnienie, aby droga spełniała wymagania stawiane przez przepisy w zakresie bezpieczeństwa ruchu. W szczególności do obowiązków zarządcy drogi należy dbałość o należyte wyposażenie dróg w urządzenia techniczne wymagane stosownymi normami. Nie stanowią tu wyjątku słupy oświetleniowe jako urządzenia zabezpieczające ruch. W związku z tym w przypadku konieczności wymiany słupów oświetleniowych, tak jak to ma miejsce na gruncie stanu faktycznego, ciężar tej inwestycji – jako zadania wykraczającego poza kompetencje gminy – powinien spoczywać na zarządcy drogi. Wątpliwości budzą jednak zapisy umowy zawartej z PGE, które zobowiązują Gminę do budowy nowych urządzeń. Jednak w ocenie wnioskodawcy, w przypadku dróg, których zarządcą jest powiat lub województwo, przy budowie oświetlenie ulicznego w pierwszej kolejności winny być zastosowane przepisy ustawy o drogach publicznych oraz rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

Pytania, co do których składany jest wniosek o udzielenie wyjaśnień przyporządkowane do opisu problemów przedstawionych wyżej

Czy finansowanie budowy urządzeń oświetlenia dróg powiatowych i wojewódzkich, służącego zapewnieniu bezpieczeństwa ruchu, należy do zadań własnych gminy w rozumieniu przepisów ustawy Prawo energetyczne i winno być finansowane ze środków własnych z gminy, czy też do zadań właściwego zarządcy drogi w rozumieniu przepisów ustawy o drogach publicznych?

D. WŁASNE STANOWISKO W SPRAWIE OCENY PRAWNEJ ZAISTNIAŁEJ SYTUACJI

Stanowisko wnioskodawcy do pytania (pytań) przedstawionego w części C.

W ocenie wnioskodawcy - mając na uwadze przepisy ustawy *Prawo energetyczne* oraz przepisy ustawy *o drogach publicznych* i *rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie* – projektowanie i budowa oświetlenia służącego zapewnieniu bezpieczeństwa ruchu, należy do zadań właściwego zarządcy drogi.

W uzasadnieniu wskazać należy, iż **co do zasady** planowanie i finansowanie oświetlenia dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy należy do zadań własnych gminy. Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy *Prawo energetyczne* do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną należy planowanie oświetlenia znajdujących się na terenie gminy, a także finansowanie oświetlenia ulic, placów, dróg. W myśl art. 3 pkt 22 ustawy *Prawo energetyczne* przez finansowanie należy rozumieć finansowanie kosztów energii elektrycznej pobranej przez punkty świetlne oraz koszty ich budowy i utrzymania.

Zdaniem wnioskodawcy, w przypadku projektowania i budowy oświetlenia na drogach powiatowych i wojewódzkich, należy zwrócić uwagę na zadania zarządców wynikające z przepisów ustawy o drogach publicznych. Ustawa ta stanowi, iż do zadań zarządcy drogi należą sprawy z zakresu planowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg (art. 19 ust. 1). W myśl art. 20 ustawy o drogach publicznych do zarządcy drogi należą takie zadania jak: opracowywanie projektów planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich, pełnienie funkcji inwestora, czy utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, **urządzeń zabezpieczających ruch** i innych urządzeń związanych z drogą.

Należy tu podkreślić, iż drogi i **urządzenia związane z drogą** powinny spełniać między innymi wymagania określone w *rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie*. Przepisy przedmiotowego rozporządzenia w § 109 ust. 1 wskazują okoliczności kiedy

droga powinna zostać oświetlona za względów bezpieczeństwa ruchu, a więc zgodnie z ustawą o drogach publicznych, wyposażona w urządzenia zabezpieczające ruch. W rozumieniu § 2 przedmiotowego rozporządzenia, zarządca drogi powinien pokryć koszty budowy oświetlenia, jeżeli wynika to z przepisów tego rozporządzenia. W innych przypadkach koszty budowy i przebudowy oświetlenia drogi obarczają gminę zgodnie z przepisami ustawy Prawo energetyczne (por. stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 2 kwietnia 2014 r. sygn. RP.0441/130/20/33779/2014).

W ocenie wnioskodawcy wprowadzone do umowy, zawartej pomiędzy PGE Dystrybucja Łódź-Teren S.A. w Łodzi a Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki, zapisy zobowiązujące Gminę do budowy nowych urządzeń oświetlenia ulicznego w przypadku likwidacji istniejących urządzeń przez PGE – mają zastosowanie: po pierwsze jedynie do budowy urządzeń objętych umową, a więc opraw oświetleniowych; po drugie w całości odnosić mogą się jedynie do dróg gminnych oraz do pozostałych dróg jeżeli oświetlenie nie dotyczy zapewnieniu bezpieczeństwa ruchu w rozumieniu przepisów o drogach publicznych i aktów wykonawczych do ustawy.

Według wnioskodawcy zawarcie przez Gminę umowy z PGE w zakresie eksploatacji urządzeń oświetlenia nie wyłącza obowiązków innych zarządców dróg do przestrzegania przepisów ustawy o drogach publicznych w zakresie spełnienia warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

Jak już wcześniej wykazano w przypadku urządzeń oświetlenia ulicznego służącego bezpieczeństwu ruchu do budowy tych urządzeń zobowiązany jest właściwy zarządca drogi.

Data wypełnienia wniosku 18.07.2016	Imię i nazwisko wnioskodawcy lub osoby upoważnionej TOMASZ JURK	Podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej Tomasz Jurk